cirkusz

A cirkusz az őskortól napjainkig – természetesen változó tartalommal – a szórakozás egyik formája. Az ősrómai Circus Maximus befogadóképessége 200 000 ember (!) volt.

Mint az első szórakoztató színjáték [1]típus Angliában alakult ki a 18. sz. vége felé. Nagy szerepet kaptak benne azok a játékok, amelyek valamilyen hadieseményt ábrázoltak (a Bastille ostroma, az austerlitzi csata, a waterlooi ütközet).
Másik típusába azok a lovasdrámák tartoztak, amelyek irodalmi forrásra támaszkodtak. Így kerülhetett színre a cirkuszban „Don Quijote” vagy pl. „A puszta gyermeke” (Byron alapján). Később „meglovasították” Shakespeare darabjait: a „III. Richárd”-ot, és a „Makrancos hölgy”-et is.

A 19. sz.-ban világhírű cirkusztársulatok alakultak, melyek már új stílust képviseltek (Lejars, Renz, Carré). Renz adta a „műsort” Bécsben is, Erzsébet királynő koronázásakor: tizenkét fehér és tizenkét fekete csődör francia négyes [2]t táncolt, majd az egész társulat lóra ült, és hatvan paripával kört formált, középen Renz úrral. Kialakult az amerikai típusú cirkusz is, melyben a vadállatok szerepeltetése háttérbe szorította az európai típusban legfőbb vonzóerőt jelentő lovasbemutatókat.
A döntő fordulatot 1871-ben a Barnum-cirkusz megalapítása hozta. Már a neve is mutatja az új alakulat jellegét: The Greatest Show on Earth, azaz a világ legnagyobb látványossága. Valóban nagyvonalú és szemkápráztató volt. Például 1942-es évadnyitó előadásukra komponálta Sztravinszkij a Cirkusz-polká [3]t, ami eredetileg balett [4]zene elefántoknak.
Ennél lényegesebb, hogy a cirkuszművészet hatással volt az európai tánc [5]művészetre csakúgy, mint később a szórakoztató színpadi műfajok (varieté [6], revü [7]) fejlődésére is.

A 20. sz.-ra mintegy 200 állandó cirkusztársulat működött szerte a világon. Budapesten az első állandó cirkusz (a mai Fővárosi Nagycirkusz elődje) 1908-ban épült a Városligetben.

A valamirevaló cirkuszokban nagy létszámú fúvószenekar [8] kísérte a műsorszámokat. A hajszálpontos ritmus [9], tempó [10] létkérdés, a zene dinamiká [11]jával és a dob [12]pergéssel keltett hatás pedig hozzátartozik a cirkusz atmoszférájához.
A magyar cirkusz hosszú éveken át elismert karnagya volt Radnóti Tamás.

►extravaganza [13]

Circus [14] on Fotopedia [15]

.
Britney Spears - Circus Official Music Video Clip:
Britney Spears - Circus Official Music Video (HQ) [16] - watch more funny videos [17]

Forrás webcím: https://www.zenci.hu/szocikk/cirkusz

Hivatkozások:
[1] https://www.zenci.hu/szocikk/szinjatek
[2] https://www.zenci.hu/szocikk/francia-negyes
[3] https://www.zenci.hu/szocikk/polka
[4] https://www.zenci.hu/szocikk/balett
[5] https://www.zenci.hu/szocikk/tanc
[6] https://www.zenci.hu/szocikk/variete

[7] https://www.zenci.hu/szocikk/revu
[8] https://www.zenci.hu/szocikk/fuvoszenekar
[9] https://www.zenci.hu/szocikk/ritmus
[10] https://www.zenci.hu/szocikk/tempo
[11] https://www.zenci.hu/szocikk/dinamika
[12] https://www.zenci.hu/szocikk/dob
[13] https://www.zenci.hu/szocikk/extravaganza
[14] http://www.fotopedia.com/en/Circus
[15] http://www.fotopedia.com
[16] http://www.funnyordie.com/videos/05b0bd570b/britney-spears-circus-official-music-video-hq-from-felekman
[17] http://www.funnyordie.com/